

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum sit peccatum mortale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

sicut de opposito iustitia, & fm hoc avarus dicitur qui recipit vel retinet aliena contra debitum iustitia...

AD PRIMUM ergo dicendum, quod August. ibi loquitur de avaritia communiter dicta, & similiter dicendum ad secundum.

AD TERTIUM dicendum, quod habere specialiter dicitur possessiones, quarum omnino Domini sumus...

AD QUARTUM dicendum, quod obiectio illa procedit de avaritia secundum quod opponitur iustitia...

AD QUINTUM dicendum, quod avaritia pertinet ad omnia peccata non sicut genus, sed sicut radix...

AD SEXTUM dicendum, quod quedam acquiruntur pecunia, quae sunt fm eandem rationem appetibilia...

AD SEPTIMUM dicendum, quod avaritia opponitur iustitiae & liberalitati...

AD OCTAVUM dicendum, quod spiritualia bona non sunt retinenda sed communicanda...

ARTICVLVS II.

Primum avaritia sit peccatum mortale.

SECUNDO quaeritur, utrum avaritia sit peccatum mortale, & videtur quod sic...

¶ 2 Præ. O peccatum quod contrariatur charitati, est mortale: quia per charitatem est vita animae...

num charitatis est cupiditas. ergo avaritia quae est idem cupiditas, est peccatum mortale.

¶ 3 Præ. 1. Ioan. 2. dicitur, Si quis diligit mundum, non est charitas patris in eo...

¶ 4 Præ. Illud quod contrariatur iustitiae, videtur esse peccatum mortale, eo quod iustitia habet rationem debiti...

¶ 5 Præ. Donum Dei est aliquid perfectius virtute: sed avaritia opponitur cuidam dono Dei...

¶ 6 Præ. Peccatum mortale est auersio a bono incommutabili, & conuersio ad commutabile bonum...

¶ 7 Præ. Illud quod deprimit mentem ad terrena, ut ad superiora non possit surgere, videtur esse peccatum mortale...

¶ 8 Præ. Insanabilitas est conditio grauissimi peccati: Nam peccatum in spiritu sancto, quod est grauissimum...

SED CONTRA est, quod dicitur 1. ad Cor. 3. super illud, Si quis edificauerit super hoc fundamentum...

¶ 2 Præ. Avaritia per diglitalitatem opponitur: sed per diglitalitatem ex genere suo non est peccatum mortale...

¶ 3 Præ. Ad avaritiam proprie pertinet superflua temporalia congregare: hoc autem non semper est peccatum mortale...

¶ 4 Præ. Non accipere aliena videtur esse laudabile: sed quandoque avari nolunt accipere aliena...

RESPON. Dicendum, quod sicut dictum est, avaritia dicitur dupliciter...

¶ 1 Præ. O peccatum quod contrariatur charitati, est mortale: quia per charitatem est vita animae...

¶ 2 Præ. O peccatum quod contrariatur iustitiae, est mortale: quia per iustitiam est vita animae...

¶ 3 Præ. O peccatum quod contrariatur liberalitati, est mortale: quia per liberalitatem est vita animae...

¶ 4 Præ. O peccatum quod contrariatur iustitiae, est mortale: quia per iustitiam est vita animae...

¶ 5 Præ. O peccatum quod contrariatur liberalitati, est mortale: quia per liberalitatem est vita animae...

Basil. ferm. ad diuites avaros sup illud Luc. 12. dicitur horra mea, id est Ambros. in ferm. 81. declinando ad finem. Ex his quae in illo ca. sparsim ha. Glo. ordin. id est collegit.

Li. 4. c. 1. non multa peul a fi. tom. 5.

Et Aug. 1. li. de file & operic. 16. au te med. 40. 4.

Li. 4. c. 1. non temote a fi. tom. 5. 2. q. 118. art. 4. art. p. ced. q. ced. ar. 3. & locis ibi citatis.

Li. 1. cap. 1. a med. tom. 5.

tale. Si autem loquamur de amore & desiderio stri-
cte, sic avaritia semper est peccatum mortale. Cum
enim amor & desiderium sit boni, bonum autem
proprie & principaliter sit finis, id autem quod ad
finem ordinatur, non habeat per se rationem boni
nisi propter ordinem finis: inde est quod amor &
desiderium proprie & principaliter est finis, secun-
dario autem eorum quae sunt ad finem. Si ergo aua-
ritia dicatur amor & desiderium temporalium bo-
norum, ita quod in eis finis constituatur, avaritia
semper erit peccatum mortale. Converti enim ad
bonum creatum sicut ad finem, facit auersionem ab
incomutabili bono, quod debet esse ultimus finis,
eo quod non possunt esse plures ultimi fines. Si vero
avaritia dicatur inordinatus amor, vel desiderium
rerum huius mundi communiter loquendo, sic non
semper avaritia est peccatum mortale: quia ut habe-
tur in gl. 1. ad Corin. 3. super illud, si quis superedifi-
cat &c. quidam adhuc amant secularia, & negotijs
terrenis implicati sunt: ita tamen ut cor eorum non
recedat a Christo, & nihil Christo proponant.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod Apostolus non dicit,
quod omnis avarus simpliciter non habeat partem in regno
Christi & Dei: sed addit quod est idolorum servitus.
Illa enim avaritia a regno Christi & Dei excludit,
quae comparatur idolatriae, eo quod honor Deo debitum
exhibet creaturae, in quantum in temporalibus bo-
nis finem constituit, quod soli Deo debetur.

AD SECUNDUM dicendum, quod cupiditas extinguens
charitatem, est illa quae finem constituit in tempo-
ralibus bonis. Illa autem quae in eis finem non con-
stituit, quamvis superexcedat debitum modum, non
extinguit charitatem: sed impedit eam in suo actu,
& per hoc patet solutio ad tertium.

AD QUARTUM dicendum, quod obiectio illa procedit
de avaritia secundum quod opponitur iustitiae: non tamen
avaritia quae est idem quod illiberalitas, semper
iustitiae opponitur. potest enim contingere quod aliquis il-
liberalis est in hoc, quod non dat quod laudabile esset
dare, quod tamen dare non est debitum: vel quia etiam
illa quae dat, cum tristitia & parcitate dat. Basil. autem
loquitur in casu illo, quando aliquis tenetur bona
sua pauperibus erogare, puta, cum ei superfluum sit,
secundum illud Luc. 11. Quod superest, date elemo-
synam. & talis est avaritia contrariatur pietati, ut
glossa ibidem dicit. Unde patet solutio ad quintum.

AD SEXTUM dicendum, quod ratio illa procedit de
avaritia secundum quod finem in temporalibus bonis
constituit, & similiter dicendum ad septimum.

AD OCTAVUM dicendum, quod alio modo est insa-
nabilis avaritia, & alio modo, peccatum in spiritu
sanctum. peccatum enim in spiritu sanctum dicitur esse
insanabile ex perfecta inhaesione voluntatis ad pec-
catum. Qui enim peccat per ignorantiam, non eligit
peccatum nisi per accidens. Eligit enim, id quod est
peccatum quod tamen nescit esse peccatum. Qui vero
peccat per infirmitatem, eligit quod est peccatum
per se: sed tamen ex causa de facili transiente. sicut propter im-
petum passionis: sed ille qui ex certa malitia peccat,
eligit peccatum ut secundum se appetibile, & ideo
talis insanabilitas pertinet ad gravitatem peccati: sed
avaritia dicitur esse insanabilis propter conditionem
subiecti, quia humana vita continue vergit in defe-
ctum. Omnis autem defectus incitativus est ad aua-
ritiam, propter hoc enim temporalia bona quaeruntur,
ut subveniatur defectibus praesentis vitae.

Ad id vero quod primo in contrarium obicitur,

dicendum, quod obiectio illa procedit de avaritia
secundum quod constituit finem in bonis tempo-
ralibus, quae inordinate amat vel cupit.

AD SECUNDUM dicendum, quod avaritia secundum
liberalitatem magis opponitur virtuti liberalitatis, quam
prodigalitati, ut Philo. probat in 4. Ethic. Et ita pro-
digalitas non ita de facili est peccatum mortale, sicut
cut illiberalitas vel avaritia.

AD TERTIUM dicendum, quod congregare tempora-
lia bona contra iustitiam, semper est peccatum mor-
tale, unde dicitur Abacuch 2. Vae ei qui multiplicat
non sua. Similiter etiam congregare tempora-
lia bona, etsi non sit contra iustitiam, constituit tamen
in eis finem, est peccatum mortale.

AD QUARTUM dicendum, quod non accipere aliquid
secundum se consideratum, non habet rationem peccati,
sed non accipere ea quae ab aliis dantur sub hac
intentione ne ipsi aliis dare cogant, est vitiosum.

ARTICULVS III.

Vtrum avaritia sit vitium capitale.

TERCIO quaeritur, utrum avaritia sit vitium capi-
tale, & videtur quod non, quia avaritia uno mo-
do liberalitati opponitur, ut dictum est: sed libera-
tas non est virtus principalis, ergo neque avaritia
vitium capitale.

¶ 2. Præter. Vitium capitale sicut supra dictum est, est
illud, ex quo alia vitia oriuntur secundum rationem cau-
salis: sed hoc non videtur avaritia competere, quia
pecunia quae est avaritiae materia, non habet ratio-
nem finis: sed semper appetitur, ut utile ad finem.

Philosophus dicit in 1. Ethicor. ergo avaritia non est
vitium capitale.

¶ 3. Præter. Vitium capitale est ex quo alia vitia
oriuntur: avaritia ex alijs vitijs oritur, dicitur enim Greg. 3. Mo-
nitiu, quod aliquando oritur per elationem, aut per
morem. Dum enim quidam deficere sibi ad vitam
necessaria timent, mentem ad avaritiam relaxant,
alii qui dum potentiores videri appetunt, ad aua-
ritiam rerum ambitum succedunt, ergo avaritia
non est vitium capitale.

SED CONTRA est, quod Greg. 3. Moralium
treatat avaritiam inter vitia capitalia.

RESPOND. Dicendum, quod avaritia inter vitia capi-
talia computari debet. Cuius ratio est, quia hoc
praedictum est, vitium capitale dicitur quod
aliquem principalem finem, ad quem nata sunt
multa ordinari, & sic secundum originem cau-
salis ex tali vitio multa alia oriuntur. Finis
totius humanae vitae est beatitudo, quam
appetitur: unde in quantum in rebus humanis
quid participans quancunque beatitudinis cau-
tionem, vere uel apparenter habet principalem
quandam in genere finium. Sunt autem tres cau-
tiones felicitatis secundum Philosophum in 1. Ethicor.
sicut quoddam perfectum bonum, & per se iustitia
& cum delectatione. In tantum autem aliquod
num videtur esse perfectum, in quantum ex
se quoddam principaliter appetibile, & secundum
hoc superbia uel inanis gloria ponitur vitium capi-
tale. In rebus autem sensibilibus maxima delectatio
est circa tactum in cibis & veneris, & ideo propter
luxuria ponuntur vitia capitalia. Sufficiens autem
temporalium bonorum maxime promittuntur, ut
ut Boetius dicit in 2. & 3. de Consol. unde et avaritia
est inordinatus appetitus diuitiarum, debet per
vitium capitale. Cuius ponit Greg. 3. Moralium

BR Augustin
lib. de fide
& operibus
cap. 16. ante
med. tom. 4.

In loco cita-
to in arg. 5.